

M 7731:1-3

Landskap:	Skåne, Småland	Upptecknat av:	Emil Jönsson
Härad:	Luggude, Sunnerbo	Adress:	Hornsborg
Socken:	Väsby, Hamneda	Berättat av:	Densamme
Uppteckningsår:	1941	Född år	1861 i Väsby

Luf 41, Vårfrudagssed

Specialfråga om man på vårfrudagen eller någon annan dag om våren brukade lägga ett horn eller något annat föremål i sängen hos den som kom sist i säng denna dag. Vad innebar i så fall detta bruk och vad kallades den person som utsattes för detta skämt? Vad kallades denna dag?

För omkring 60 år sedan hade jag en bok som hette: "Fråga mig om allting", men där gavs ju, inte allenast alla av författaren upptänkliga tusentals frågor, utan även svar på dem alla. Men maken till de frågor som av Folkminnesarkivet framställs, fanns där dock inte. Jag har emellertid aldrig hört omtalas, varken i Skåne eller Småland, något sådant på en viss dag. Men vill vi komma in på kapitlet om spektakel och skälmstycken så skulle nog volymer kunna dragas fram med dylikt. Men något litet, liksom avlägset eko, möjligen föreligger i frågan om horn eller annat i sängen, då jag något känner till hur de gamla olärda förfädernas språk var i allmänhet till ytterlighet grovkornigt. Så fick man ofta höra att "några ville ha hett-kallt eller horn i röven", dvs sådana vankelmodiga obeslutsamma människor som ingen kunde lita på: rätt som de önskade ett, hade de ändrat åsikt och önskade något annat, och återgick sådana människor från och till efter som "kappan vänder sig för vinden", sades det: "Den går åv min röv och i min röv".

Men en annan avlägsen skymt för benämningen "bruka lägga horn i sängen" skulle kunna tänkas att på våren skulle den drängen på detta sätt påminnas, som skulle köra med "hornhästarna" (så kallades på skämt oxarna), ty i forna tider brukade de flesta bönderna driva jordbruket med oxar. Var där ett par hästar så hölls, på något större gårdar, även oxar, och bleve det då dens tur att köra med oxarna för våren, som kom sist hem i säng vårfrunatten och fann hornet i sängen, ditlagt av de andra tjänarna. Men detta är endast förmodan, jag vet ingenting därom, men jag vet att där det var både slags dragare på gårdarna, så ville den drängen ogärna, som skulle köra med oxarna. Men ifråga om spektakel så var de nog i bruk vid vilken tid på året som helst, och utfördes mycket ofta medelst något "hyss" med sängen, och såväl horn som vatten eller andra obehagligheter tillgreps.